

**Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi
na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego
„ZGPD-7” za 2015 rok**

Kwiecień 2016

1. Cel przygotowania analizy

Analizę stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Gmina Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD-7” sporządza się w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych związku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

Wymóg sporządzenia analizy wynika art. 3 ust 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 250 z późn. zm.) – zwanej dalej Ustawą oraz § 6 ust. 1 pkt 12 statutu Związku. Analizę sporządzono na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, przygotowanego na podstawie art. 9q Ustawy oraz innych danych wpływających na koszt systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

3. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego

1) W 2015 r. w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, odpady odbierane były z nieruchomości zamieszkałych, przez podmioty wybrane w postępowaniach przetargowych (2014 r.) na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu:

- Gmina Miejska Dzierżoniów – konsorcjum: Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Bielawska 15B, 58-200 Dzierżoniów oraz Zakład Usług Komunalnych – Tadeusz Drozdowski, ul. Bielawska 6, 58-250 Pieszycy;
- Gmina Dzierżoniów - Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Bielawska 15B, 58-200 Dzierżoniów oraz podwykonawcę Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Dzierżoniowska 31, 58-260 Bielawa;
- Miasto i Gmina Niemcza - Zakład Usług Komunalnych – Tadeusz Drozdowski, ul. Bielawska 6, 58-250 Pieszycy.

Umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów zostały zawarte na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2018 r.

2) Odpady komunalne odbierane są w postaci **zmieszanej i selektywnej**.

Zmieszane odpady komunalne z terenu gmin członkowskich odbierane są z częstotliwością:

- Gmina Dzierżoniów, Miasto i Gmina Niemcza, Miasto Dzierżoniów (tereny o zabudowie jednorodzinnej, szeregowej) - **raz na tydzień**.
- Miasto Dzierżoniów (obszar centrum i osiedli o zabudowie wielorodzinnej) - **do trzech razy w tygodniu**.

Zbiórka selektywna odbywa się w systemie indywidualnym i zbiorowym:

a) **System indywidualny (workowy)**, obejmuje zabudowę jednorodziną. Odbiór posegregowanych odpadów odbywa się raz w miesiącu, w workach z podziałem na:

- szkło bezbarwne – worek z oznaczeniem szkło bezbarwne,
- szkło kolorowe – worek z oznaczeniem szkło kolorowe,
- papier, opakowania wielomateriałowe – worek z oznaczeniem makulatura,
- tworzywa sztuczne – worek z oznaczeniem plastik.

b) **System zbiorowy**, obejmuje zabudowę wielorodziną. Zbiórka segregowanych odpadów realizowana jest w oparciu o ogólnie dostępne zestawy czterech pojemników, do zbiórki: szkła białego i kolorowego, makulatury i tworzyw sztucznych. Odbiór odpadów odbywa się:

- w Mieście Dzierżoniów, papier i tworzywa sztuczne - nie rzadziej niż raz na tydzień, szkło - nie rzadziej niż raz na miesiąc,

- w Gminie Dzierżoniów oraz Mieście i Gminie Niemcza - nie rzadziej niż raz na miesiąc.

Odebrane zmieszane odpady komunalne przekazywane były do Instalacji do mechaniczno biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, ul. Ceglana 10, 58-260 Bielawa, posiadającej status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) dla regionu południowego, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego.

Na terenie Związku Gmin ze strumienia odpadów komunalnych wydziela się również: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, odpady zielone i biodegradowalne – kuchenne, metale, przeterminowane leki i chemikalia (farby, rozpuszczalniki), baterie i akumulatory, opony samochodów osobowych, odpady budowlane i rozbiórkowe.

Wyżej wymienione odpady są odbierane w Punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych – **PSZOK**, zlokalizowanych w:

- ul. Bielawska 15b, 58-200 Dzierżoniów – dla mieszkańców Miasta i Gminy Dzierżoniów;
- ul. Wrocławska 3a-3b, 58-230 Niemcza – dla mieszkańców Miasta i Gminy Niemcza.

Punkty są czynne w środy w godz. 11:00-19:00 oraz w soboty w godz. 8:00 – 16:00.

Ponadto na terenie gmin członkowskich Związku realizowana jest objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego, w Mieście Dzierżoniów – raz w roku, na terenie Gminy Dzierżoniów oraz Miasta i Gminy Niemcza – dwa razy w roku.

Baterie są zbierane także w szkołach oraz budynkach użyteczności publicznej.

W ramach opłaty za gospodarowanie odpadami, nieruchomości zamieszkałe są wyposażane w pojemniki do gromadzenia odpadów. Dostarczane są również worki do selektywnego zbierania odpadów surowcowych.

4. Liczba mieszkańców

Tab. 1. Ilość osób objętych systemem na podstawie deklaracji złożonych przez właścicieli oraz zarządców nieruchomości na dzień 31.12.2015 r.

Gmina	Liczba mieszkańców wg. meldunków	Liczba mieszk. ogółem w systemie wg deklaracji
Miasto Dzierżoniów	33 064	26 826
Gmina Dzierżoniów	9 218	6 719
Miasto i Gmina Niemcza	5 757	4 152

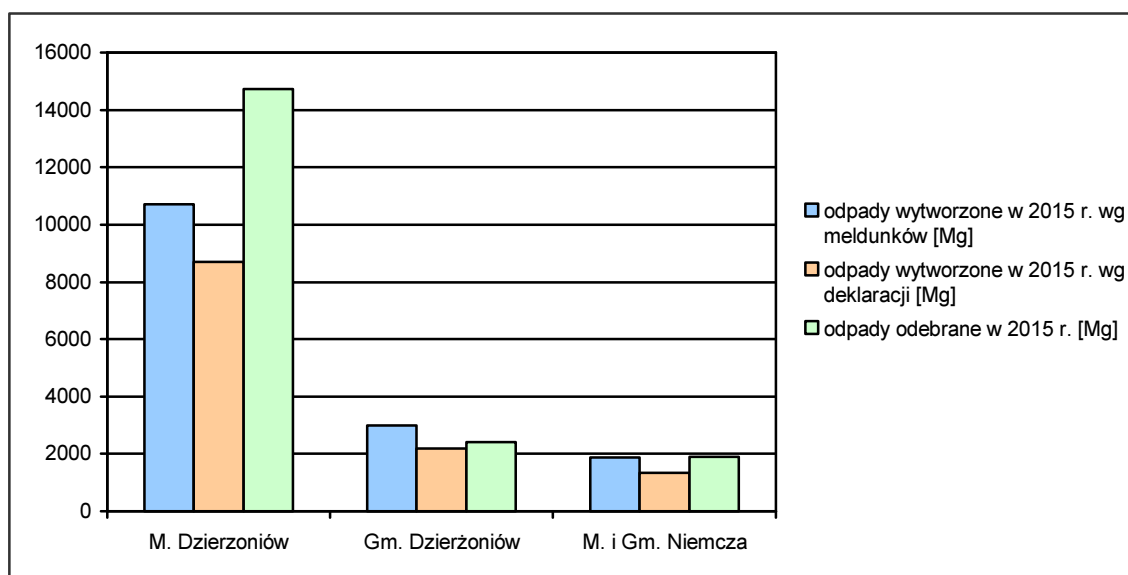
Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych a wykazanych w deklaracjach wynika z faktu przebywania poza miejscem zameldowania w związku ze studiami lub aktywnością zawodową.

5. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Związku Gmin

Odpady komunalne, zgodnie z ustawą o odpadach są odpadami powstającymi w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Zgodnie z aktualnymi danymi opublikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny szacuje się, że mieszkańiec Województwa Dolnośląskiego wytwarza rocznie ok. 324 kg odpadów komunalnych.

Na poniższym wykresie zestawiono ze sobą: szacunkowe ilości odpadów wytworzonych przez mieszkańców, wyliczone w oparciu o: dane GUS i meldunki (stan na 31.12.2015 r.), dane GUS i deklaracje oraz rzeczywistą ilość odebranych odpadów (odbiór zmieszanych i segregowanych odpadów przed posesji zamieszkałych i niezamieszkałych, PSZOK, zbiórki objazdowe).

Wykres 2. Szacunkowe ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w odniesieniu do rzeczywistej ilości odebranych odpadów.

Dla Gminy Dzierżonów oraz Miasta i Gminy Niemcza szacunkowe ilości odpadów zbliżone są do ilości odebranych odpadów. W Mieście Dzierżonów ilość odebranych odpadów jest większa od szacunków, prawdopodobnie, w związku ze zlokalizowaniem tu wielu obiektów użyteczności publicznej oraz zakładów zatrudniających mieszkańców m.in. sąsiednich gmin. Ponadto ilość wytworzonych odpadów na mieszkańca wg GUS jest uśredniona dla całego województwa, dlatego dla części gmin, ilość odebranych odpadów może różnić się od szacunkowej ilości wytworzonych odpadów.

Tab. 3. Odpady komunalne odebrane z terenu Związku Gmin w roku 2015.

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]		
		Miasto Dzierżonów	Gmina Dzierżonów	Miasto i Gmina Niemcza
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	10 493,4	2 104,5	1 647,4
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	2,2	3,6	-
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	116,9	-	-
20 03 02	Odpady z targowisk	97,7	-	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	91,6	30,4	9,8
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	315,0	23,3	21,3
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	190,8	38,6	30,9
15 01 07	Opakowania ze szkła	237,9	136,7	54,5
16 01 03	Zużyte opony	-	2,8	-
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	1441,7	-	-
17 01 02	Gruz ceglany	315,4	-	-
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	146,2	-	-
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	165,4	-	-

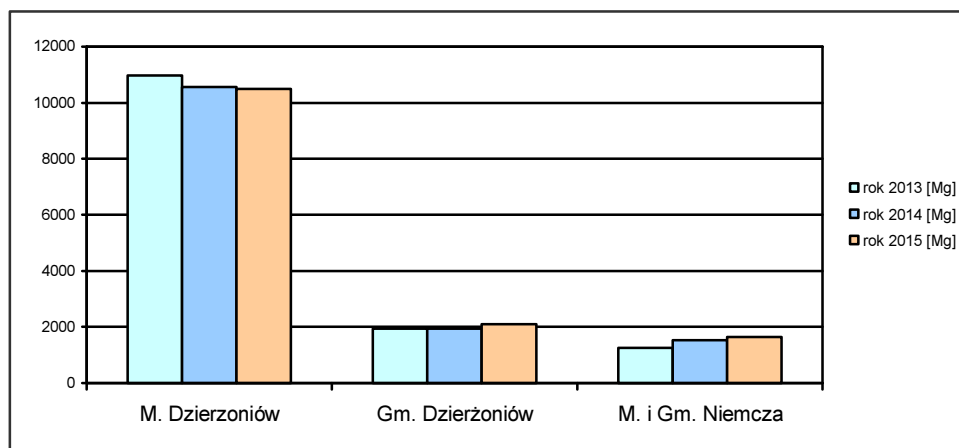
Tab. 4. Odpady komunalne odebrane w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]		
		Miasto Dzierżoniów	Gmina Dzierżoniów	Miasto i Gmina Niemcza
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	16,6	0,2	-
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	14,5	3,0	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	14,1	0,5	0,1
16 01 03	Zużyte opony	13,8	0,1	-
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	489,0	13,5	-
17 01 02	Gruz ceglany	96,1	2,2	-
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	-	-	0,2
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	25,7	-	88,1
17 03 80	Odpadowa papa	8,7	-	-
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	38,6	-	-
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,2	-	-
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	5,5	0,1	0,3
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	210,7	22,8	22,4
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	256,1	17,6	32,4

Tab. 5. Ilość odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania oraz pozostałości z sortowania odpadów odbieranych z terenu gmin, poddanych składowaniu w 2015 r.

Gmina	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odpadu [Mg]	Odpady poddane składowaniu w odniesieniu do odebranych zmieszanych [%]
Miasto Dzierżoniów	19 05 99	Inne niewymienione odpady (stabilizat)	548,0	5,2
Gmina Dzierżoniów	19 05 99		113,6	5,4
Miasto i Gmina Niemcza	19 05 99		84,1	5,1

Wykres 6. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych (20 03 01) odebranych z terenu gmin.

W Mieście Dzierżoniów utrzymuje się spadek ilości odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, spowodowany rosnącą ilością selektywnie odbieranych odpadów, a także zmniejszaniem ilości mieszkańców. W Gminie Dzierżoniów oraz Mieście i Gminie Niemcza przyrost ilości odbieranych odpadów jest spowodowany prawdopodobnie mniejszym odpływem mieszkańców oraz zmniejszeniem ilości odpadów zagospodarowywanych przez mieszkańców na terenie nieruchomości.

6. Ocena możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego gminy członkowskie związku wchodzi w skład południowego regionu gospodarki odpadami. W 2015 r. zmieszane odpady komunalne (200301) odebrane z terenu Związku trafiły do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Bielawie, ul. Ceglana 10, 58-260 Bielawa - RIPOK.

Uchwała nr XX/543/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 31 marca 2016r. w sprawie zmiany uchwały nr XXIV/617/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012 (Dz. Urz. Woj. 2016/1925 z dnia 11 kwietnia 2016 r.) określa instalacje przewidziane do obsługi regionu południowego. Zdolności przerobowe instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych i kompostowni w południowym regionie gospodarki odpadami są wystarczające w stosunku do ilości odbieranych w regionie odpadów. Wolna pojemność składowisk odpadów komunalnych w regionie południowym wynosiła na dzień 31.12.2013 r. - 1.409.211 m³, co umożliwi zdeponowanie 1.691.053 Mg odpadów (przyjęto ciężar objętościowy 1,2 Mg/m³). Przyjmując ilość zdeponowanych odpadów z 2013 r. w ilości 63,7 tys. Mg, wolna pojemność składowisk powinna wystarczyć na ok. 26 lat. (Źródło: Sprawozdanie z realizacji WPGO za lata 2011-2013)

Tab. 7. Instalacje do przetwarzania odpadów w południowym regionie gospodarki odpadami wg. WPGO 2012

Rodzaj instalacji	Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych - RIPOK	Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionów - IZ
	Lokalizacja instalacji	
Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych – MBP	ul. Ceglana 10 58-260 Bielawa	
	Ścinawka Dolna 57-420 Radków	
	Zawiszów 5 58-100 Świdnica	
	ul. Beethovena 58-300 Wałbrzych	
Przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – Kompostowania	ul. Ceglana 10 58-260 Bielawa	ul. Słowackiego 59-400 Jawor
	Ścinawka Dolna 57-420 Radków	ul. Jerzmanowska4-6 54-519 Wrocław
	Szalejów Górny 57-314 Szalejów Górny	Ściegny – Kostrzyca 58-533 Mysłakowice
	Zawiszów 5 58-100 Świdnica	Ul. Zielona 30 58-420 Lubawka
Składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – Składowisko	Ścinawka Dolna 57-420 Radków	ul. Beethovena 58-300 Wałbrzych
	Zawiszów 5 58-100 Świdnica	

7. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W 2015 r. rozpoczęto modernizację i rozbudowę Zakładu ECO Bielawa, Ul. Ceglana 10, 58-260 Bielawa przy współudziale środków z Programu Infrastruktura i Środowisko. Rozbudowie ulegnie linia sortownicza odpadów zmieszanych (separatory magnetyczne, przesiewasz, rozdrabniarka) oraz instalacja do kompostowania odpadów (tunele, plac dojrzewania kompostu oraz staw do gromadzenia odcieków). Powstanie instalacja do produkcji paliwa alternatywnego. Realizowane inwestycje wpłyną na zwiększenie wykorzystania odpadów (recykling materiałowy, odzysk energii) i redukcję ich składowania.

8. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Łączne koszty poniesionych w związku z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za 2015 rok, wyniosła dla:

Gminy Miejskiej Dzierżoniów – 3.688.388,28 zł brutto,

Gminy Dzierżoniów – 924.452,33 zł brutto,

Miasta i Gminy Niemcza – 576.004,31 zł brutto.

W 2014 r. przeprowadzono postępowania przetargowe na odbiór i zagospodarowanie odpadów z terenu gmin członkowskich na lata 2015 – 2018. W związku ze wzrostem kosztów funkcjonowania systemu, wynikającym min. z większych kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów, konieczne było zwiększenie stawek opłat. Od 1 lutego 2015 r. stawki opłat za gospodarowanie odpadami wynoszą:

- 12,00 zł w przypadku, gdy odpady komunalne zbierane i odbierane są w sposób selektywny,
- 15,00 zł w przypadku nie prowadzenia selektywnej zbiórki.

9. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, osiągnięte przez gminy członkowskie w 2015 r.

Zapisy art. 3b oraz 3c Ustawy obligują gminy do ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, oraz do osiągnięcia poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczenia masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r. poz. 676), określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Poziom, który musiał zostać osiągnięty w roku 2015 wynosi 50%.

Tab. 8. Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

	Wymagany poziom ograniczenia składowania %								
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	75	50	50	50	45	45	40	40	35
Osiągnięty poziom %									
Gmina Miejska Dzierżoniów	63	1	0	0					
Gmina Dzierżoniów	179	4	0	0					
Miasto i Gmina Niemcza	56	0	0	0					

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 645), poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, dla 2015 roku wynosi 16%.

Tab. 9. Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła

	Wymagany poziom recyklingu %								
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	10	12	14	16	18	20	30	40	50
	Osiągnięty poziom %								
Gmina Miejska Dzierżoniów	18	28	32	29					
Gmina Dzierżoniów	16	19	29	30					
Miasto i Gmina Niemcza	15	12	24	25					

Natomiast w stosunku do innych niż niebezpieczne odpadów budowlano i rozbiórkowych wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami dla 2014 roku został określony na poziomie 38 %. Osiągnięty przez gminy członkowskie Związku poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami ww. frakcji odpadów wyniósł 100%.

Gminy członkowskie spełniają poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła. Należy dążyć do rozwoju systemu selektywnej zbiórki odpadów zawierających papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło oraz zwiększenia stopnia wydzielania tych frakcji w instalacji mechanicznego przetwarzania, w perspektywie osiągnięcia poziomów recyklingu w latach 2018 – 2020.